

Istungidokument

B9-0463/2023

17.11.2023

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

suuliselt vastatavate küsimuste B9-0000/2023 ja B9-0000/2023 alusel

vastavalt kodukorra artikli 136 lõikele 5,

teema „Tolmeldajaid käsitleva ELi algatuse läbivaatamine – Uus tolmeldajaid käsitlev kokkulepe“ kohta
(2023/2720(RSP))

Alexander Bernhuber, Milan Brglez, Martin Hojsík, Michèle Rivasi, Anja Hazekamp

keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni nimel

Euroopa Parlamendi resolutsioon teema „Tolmeldajaid käsitleva ELi algatuse läbivaatamine – Uus tolmeldajaid käsitlev kokkulepe“ kohta (2023/2720(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni 24. jaanuari 2023. aasta teatist „Tolmeldajaid käsitleva ELi algatuse läbivaatamine – Uus tolmeldajaid käsitlev kokkulepe“ (COM(2023)0035),
- võttes arvesse komisjoni 5. aprill 2023. aasta teatist Euroopa kodanikualgatuse „Päästkem mesilased ja põllumajandustootjad! Mesilassõbralik põllumajandus hoiab keskkonna tervena“ kohta¹,
- võttes arvesse komisjoni 1. juuni 2018. aasta teatist tolmeldajaid käsitleva ELi algatuse kohta (COM(2018)0395),
- võttes arvesse oma 18. detsembri 2019. aasta resolutsiooni tolmeldajaid käsitleva ELi algatuse kohta²,
- võttes arvesse valitsustevahelise bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid käsitleva teaduslik-poliitilise foorumi 2016. aasta hindamisaruannet tolmeldajate, tolmeldamise ja toidutootmise kohta,
- võttes arvesse Euroopa Regioonide Komitee 26. jaanuari 2022. aasta arvamust „Kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused kiirendavad tolmeldajaid käsitleva ELi algatuse rakendamist“,
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 13. juuli 2023. aasta arvamust teemal „Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Tolmeldajaid käsitleva ELi algatuse läbivaatamine. Uus tolmeldajaid käsitlev kokkulepe““³,
- võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja 9. juuli 2020. aasta eriaruannet nr 15/2020 „Looduslike tolmeldajate kaitse ELis – komisjoni algatused ei ole vilja kandnud“,
- võttes arvesse komisjoni 20. mai 2020. aasta teatist „ELi elurikkuse strateegia aastani 2030. Toome looduse oma ellu tagasi“ (COM(2020)0380),
- võttes arvesse komisjoni 20. mai 2020. aasta teatist „Strateegia „Talust taldrikule“ õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks“ (COM(2020)0381),
- võttes arvesse komisjoni 14. oktoobri 2020. aasta teatist „Kestlikkust toetav

¹ ELT C 148, 28.4.2023, lk 1.

² ELT C 255, 29.6.2021, lk 29.

³ ELT C 349, 29.9.2023, lk 173.

- kemikaalistrateegia. Mürgivaba keskkonna loomise suunas“ (COM(2020)0667),
- võttes arvesse oma 16. jaanuari 2019. aasta resolutsiooni pestitsiididele lubade andmise ELi menetluse kohta⁴,
 - võttes arvesse oma 9. juuni 2021. aasta resolutsiooni ELi elurikkuse strateegia kohta aastani 2030 – toome looduse oma ellu tagasi⁵,
 - võttes arvesse oma 20. oktoobri 2021. aasta resolutsiooni strateegia „Talust taldrikule“ kohta õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks⁶,
 - võttes arvesse oma 23. oktoobri 2019. aasta resolutsiooni komisjoni määruse eelnõu kohta, millega muudetakse määrust (EL) nr 546/2011 taimekaitsevahendite mesilastele avalduva mõju hindamise osas⁷,
 - võttes arvesse nõukogule ja komisjonile esitatud küsimusi teemal „Tolmeldajaid käsitleva ELi algatuse läbivaatamine – Uus tolmeldajaid käsitlev kokkulepe“ (O-0050/2023 – B9-0000/2023 ja O-0051/2023 – B9-0000/2023),
 - võttes arvesse kodukorra artikli 136 lõiget 5 ja artikli 132 lõiget 2,
 - võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni resolutsiooni ettepanekut,
- A. arvestades, et ligikaudu 80 % põllukultuuridest ja õistaimeliikidest Euroopas sõltub vähemalt teataval määral putuktolmeldajatest ning looduslikud tolmeldajad võivad pakkuda koguni 50 % vajalikust tolmeldamisest⁸;
- B. arvestades, et Euroopa punase raamatu kohaselt väheneb kolmandiku mesilas-, liblika- ja sirelasliikide populatsioon; arvestades, et lisaks on kümnendik mesilas- ja liblikaliikidest ning kolmandik sirelasliikidest väljasuremisohus; arvestades, et piirkondlikul tasandil on viimase kolme aastakümne jooksul täheldatud putukapopulatsiooni vähenemist kuni 75 %;
- C. arvestades, et tolmeldajad on peamiselt looduslikud putukaliigid, nagu mesilased (sealhulgas kimalased, meemesilased ja erakmesilased), herilased, sirelased, liblikad, õölased, mardikad ja muud lendliigid, nagu nahkhiired ja linnud, kes kannavad õietolmu lillede isasosadelt üle emasosadele, võimaldades taimede viljastamist ja paljunemist;
- D. arvestades, et looduslike tolmeldajate liigid ja populatsioonid vähenevad peamiselt inimtegevuse tõttu, eelkõige kliimamuutuste, intensiivse põllumajanduse, pestitsiidide kasutamise, looduslike elupaikade kadumise ja seisundi halvenemise, keskkonnareostuse ning invasiivsete võõrliikide ja haiguste tõttu;

⁴ ELT C 411, 27.11.2020, lk 48.

⁵ ELT C 67, 8.2.2022, lk 25.

⁶ ELT C 184, 5.5.2022, lk 2.

⁷ ELT C 202, 28.5.2021, lk 49.

⁸ Garibaldi *et al.*, „Wild Pollinators Enhance Fruit Set of Crops Regardless of Honey Bee Abundance“, *Science*, väljaanne. 339, köide 6127, 29. märts 2013, lk 1608–1611.

- E. arvestades, et eri liikide arvukuse ja tolmeldajate liikide mitmekesisuse kohta objektiivsete, usaldusväärsete ja võrreldavate andmete kohapealne kogumine on hädavajalik selleks, et hinnata tolmeldajate populatsioonide olukorda ning seda, kas EL ja selle liikmesriigid on teinud edusamme nende populatsioonide vähenemise suundumuse ümberpööramiseks;
- F. arvestades, et meemesilased aitavad tolmeldamisele märkimisväärselt kaasa; arvestades, et see ei asenda tolmeldamise protsessis olulist rolli, mis on mitmesugustel looduslikel putuktolmeldajatel, nagu erakmesilased, liblikad, sirelased ja mardikad, kuigi nende suhteline osakaal sõltub põllukultuuridest ja asukohast;
- G. arvestades, et looduslike tolmeldajate heas seisukorras populatsioonid on põllumajandussektoris kindlamad ja usaldusväärsemad tolmeldajad; arvestades, et liigne tuginemine ühe liigi, näiteks meemesilaste tehtavale tolmeldamisele toob kaasa ka suuremad riskid, mis on seotud liigi suurema vastuvõtlikkusega haigustele ja invasiivsete võõrliikidega;
- H. arvestades, et põllukultuuride saagikus ja/või kvaliteet sõltuvad nii tolmeldajate arvukusest kui ka mitmekesisusest; arvestades, et tolmeldajate olemasolu, arvukuse ja mitmekesisuse erinevusi võib mõnes kontekstis ja sõltuvalt liigi ökoloogilistest omadustest selgitada rohkem soodsate (pool)looduslike elupaikade, nagu rohumaade ja metsade läheduse ja osakaaluga kui põllul olevate lilleribadega⁹; arvestades, et muudel juhtudel võib põldude alustaimestiku lillede rikkus kompenseerida eraldatust looduslikust elupaigast¹⁰;
- I. arvestades, et poliitikavahendites, mille eesmärk on tagada piisav põllukultuuride tolmeldamine, tuleb arvesse võtta võimalikku konkurentsi meemesilaste ja kohalike looduslike tolmeldajate vahel; arvestades, et selleks on vaja paremini hinnata, millal, kus ja kui palju meemesilasi on vaja, et tagada massiliselt õitsvate põllukultuuride tõhus tolmeldamine, kahjustamata seejuures looduslikke kohalikke tolmeldajaid või taimi¹¹;
- J. arvestades, et tolmeldajatele avalduv surve on peamiselt seotud põllumajandusega; arvestades, et jätkusuutmatut kaubanduslikku metsandust, millest on tingitud vanade puude, lagupuidu ja nendega seotud mikroelupaikade kadu, peetakse samuti üheks peamiseks ohuks sirelastele, kellest 37 % ähvardab Euroopas väljasuremine¹²;
- K. arvestades, et tolmeldajad on elurikkuse ja ökosüsteemi hea seisundi säilitamiseks hädavajalikud, kuna need aitavad säilitada ja luua looduslikke elupaiku, nad on olulised seemnetootmiseks nii põllumajanduses kui ka looduses ning nad moodustavad

⁹ Bartholomé, O. *et al.* „Pollinator presence in orchards depends on landscape-scale habitats more than in-field flower resources“, *Agriculture, Ecosystems & Environment*, väljaanne 293, 2020.

¹⁰ Saunders, M. and Luck, G., „Interaction effects between local flower richness and distance to natural woodland on pest and beneficial insects in apple orchards“, *Agricultural and Forest Entomology*, väljaanne 20, nr 2, 2017, lk 279–287.

¹¹ Geldmann, J. and González-Varo, J., „Conserving honeybees does not help wildlife: High densities of managed honeybees can harm populations of wild pollinators“, *Sciencemag*, väljaanne 359, nr 6374, 2018, lk 392–393.

¹² Rahvusvahelise looduskaitse liidu liigikaitse komisjon – sirelasi käsitlev eksperdirühm / kaitsemeetmete eksperdirühm, „European Hoverflies: Moving from Assessment to Conservation Planning“. Conservation Planning Specialist Group, Apple Valley, MN, USA, 2022.

toidutootmise, toidukvaliteedi ja toiduga kindlustatuse lahutamatu osa, samuti aitavad mitmesugustel taimedel kasvada ja õitseda ning muuta seega maastik esteetiliselt ilusaks; arvestades, et nende otsene panus ELi põllumajandusse on hinnanguliselt ligikaudu 15 miljardit eurot¹³; arvestades, et viiest põllukultuuriliigist ja viiest metsalilleliigist neli sõltuvad vähemalt teataval määral putuktolmeldajatest; arvestades, et tolmeldajad toetavad märkimisväärselt muu hulgas põllumajandustootjate ja muude põllumajandussektori sidusrühmade elatusvahendeid;

- L. arvestades, et uus aruanne rohumaaliblikatega seotud suundumuste kohta kogu Euroopas näitab, et nende liblikate arv vähenes vaid kümne aastaga 36 % ning et nende vähenemist põhjustavad peamised tegurid on põllumajanduse intensiivistumine, mis tuleneb nii rohumaaade muutmisest põllumaadeks kui ka väetiste ja herbitsiidide laialdasest kasutamisest, mis vähendab liblikate paljunemiseks vajalike metslillede arvu;
- M. arvestades, et tolmeldajad on väga olulised nii toiduga kindlustatuse kui ka toitumisalase kindlustatuse jaoks ning hädavajalikud selliste toiduliikide jaoks nagu puu- ja köögiviljad ning pähklid ja seemned, mis omakorda on ülitähtsad tervisliku toitumise tagamiseks ja eelkõige mittenakkuslike haiguste ennetamiseks;
- N. arvestades, et looduslike tolmeldajate arvukuse vähenemine ning selle mõju toiduga kindlustatusele, põllumajanduse vastupanuvõimele, inimeste tervisele, elukvaliteedile, kvaliteetsele toitumisele ja ökosüsteemi teenustele on suurendanud üldsuse teadlikkust ja tekitanud tõsiseid muresid kogu ühiskonnas ning ajendanud tegelema vähenemise põhjustega ja leevendama tagajärgi ning selle tulemusel muu hulgas viidi edukalt lõpule Euroopa kodanikualgatus „Päästkem mesilased ja põllumajandustootjad“, milles nõutakse üleminekut mesilassõbralikumale põllumajandusele;
- O. arvestades, et komisjoni juhend tolmeldajasõbralike linnade kohta sisaldab väärtuslikke soovitusi tolmeldajaid toetava linnakeskkonna kohta;
- P. arvestades, et Euroopa Keskkonnaamet (EEA) märkis oma 2019. aasta aruandes Euroopa keskkonna seisundi kohta, et 2020. aastaks Euroopa elurikkuse ja looduse kaitse, säilitamise ja edendamise valdkonnas seatud 13 konkreetsest poliitikaeesmärgist üheksa jäävad 2020. aastaks suurel määral saavutamata¹⁴; arvestades, et need üheksa eesmärki hõlmasid sihtmärke, mis olid seotud ELi kaitsealuste liikide ja elupaikade, levinud liikide (linnud ja liblikad) ning ökosüsteemi seisundi ja teenustega;

Üldised märkused ja tolmeldajate kadumise tagajärjed

- 1. väljendab heameelt raamistiku „Tolmeldajaid käsitleva ELi algatuse läbivaatamine – Uus tolmeldajaid käsitlev kokkulepe“ üle ning rõhutab tungivat vajadust, et komisjon, liikmesriigid ning piirkondlikud ja kohalikud osalejad võtaksid erimeetmeid tolmeldajate arvukuse vähenemise ümberpööramiseks võimalikult kiiresti ja hiljemalt 2030. aastaks;

¹³ Euroopa Kontrollikoja eriaruanne nr 15/2020 „Looduslike tolmeldajate kaitse ELis – komisjoni algatused ei ole vilja kandnud“, 2020.

¹⁴ EEA, „The European environment – state and outlook 2020 – Knowledge for transition to a sustainable Europe“, ELi Väljaannete Talitus, Luxembourg, 2019.

2. väljendab heameelt Euroopa kodanikualgatuse „Päästkem mesilased ja põllumajandustootjad“ üle; on veendunud, et keskkonnasõbralik põllumajandus on tervisliku toidu kestliku tootmise alus; on veendunud, et kodanike nõudmised tuleb tulevastesse poliitikameetmetesse kiiresti ja tõhusalt üle kanda;
3. nõustub, et tolmeldajate arvukuse vähenemine ohustab inimeste heaolu, põllumajanduse tootlikkust, toiduga kindlustatust ja loodust üldiselt; rõhutab, et tolmeldamine looduslike ja inimese peetavate tolmeldajate poolt on oluline põllumajanduslik sisend; rõhutab, et tolmeldamise kui ökosüsteemi teenuse ELi aastane väärtus 4,5 miljardit eurot näitab ainult tegelikult osutatud teenuse väärtust ning puu- ja köögiviljade saagikust; rõhutab, et kui tolmeldajatest ei oleks neile avalduva surve tõttu puudust, võib see väärtus olla palju suurem¹⁵;
4. rõhutab, et põllukultuuride tolmeldamine, mida vahendavad mets- ja koduloomad, on oluline ja ohustatud ökosüsteemi teenus¹⁶; märgib, et kodu- ja metsloomade vahendatud tolmeldamise ülemaailmne majanduslik väärtus on hinnanguliselt 153 miljardit eurot, samal ajal kui loomtolmeldamise kogukaoga seotud tarbijakahju on hinnanguliselt 190–310 miljardit eurot¹⁷;
5. rõhutab tolmeldamisest tulenevat kasu inimeste tervisele ja heaolule ning vajadust tagada nende kestlik jätkumine; märgib lisaks, et tolmeldajad annavad 35 % ülemaailmsest toidutoodangust¹⁸ ning loomtolmlevate põllukultuuride vitamiini- ja mineraalainete sisaldus (eriti A-, C- ja E- vitamiini ning kaltsiumi, fluoriidi ja raua sisaldus) on kõrge ning toiduga kättesaadav kogu maailmas¹⁹; rõhutab seetõttu, et tolmeldajad on väga olulised nii toiduga kindlustatuse kui ka toitumise kindlustatuse jaoks;
6. märgib, et tolmeldajate arvukuse vähenemine avaldab keskkonnale ja inimeste tervisele mitmesugust väga kahjulikku mõju; rõhutab, et üks neist mõjudest puudutab puu- ja köögiviljade ülemaailmse kättesaadavuse vähenemist, mis võib omakorda vähendada tarbimist ja sagendada mittenakkuslike haiguste esinemist²⁰;
7. tunnustab esimese tolmeldajaid käsitleva ELi algatuse panust; kutsub komisjoni üles lisama algatuse tulemused, sealhulgas muud peamised putukate pakutavad ökosüsteemi teenused tulevaste elurikkuse strateegiasse;
8. väljendab heameelt Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning Euroopa Regioonide Komitee võetud kohustuste üle seoses Euroopa majandus- ja sotsiaalvaldkonna

¹⁵ Eurostat, „[Accounting for ecosystems and their services in the European Union – 2021 edition](#)“, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, Luxembourg, 2021.

¹⁶ Potts S. *et al.*, „Global pollinator declines: trends, impacts and drivers“, *Trends in Ecology & Evolution*, väljaanne 25, 2010, lk 345–353.

¹⁷ Gallai N. *et al.*, „Economic valuation of the vulnerability of world agriculture confronted with pollinator decline“, *Ecological Economics*, väljaanne 68, 2009, lk 810–821.

¹⁸ Klein, A.M. *et al.*, „Importance of pollinators in changing landscapes for world crops“, *Proceedings of the Royal Society*, väljaanne 274, nr 1608, 2007, lk 303–313.

¹⁹ Eilers, E. *et al.*, „Contribution of Pollinator-Mediated Crops to Nutrients in the Human Food Supply“, *PLOS ONE*, väljaanne 6, nr 6, 2011.

²⁰ Smith, M. *et al.*, „Effects of decreases of animal pollinators on human nutrition and global health: a modelling analysis“, *The Lancet*, väljaanne 386, nr 10007, 2015, lk 1964–1972.

huvirühmade ning kohalike ja piirkondlike omavalitsuste võimaluste ja jagatud vastutusega, et kiirendada tolmeldajaid käsitleva algatuse rakendamist ja saavutada selle eesmärgid;

9. rõhutab vajadust tegeleda tolmeldajate arvukuse vähenemise kõigi peamiste põhjustega;

Poliitika sidususe tagamine: põllumajandus ja metsandus, saaste vähendamine ja ühenduvuse suurendamine

10. tuletab meelde, et Euroopa roheline kokkulepe võeti vastu uue tervikliku strateegiana, mis võimaldab ELil tegeleda kliima- ja keskkonnaprobleemidega, jätmata kedagi kõrvale; tuletab meelde, et roheline kokkuleppe, sealhulgas ELi elurikkuse strateegia ja strateegia „Talust taldrikule“ eesmärgid saavutatakse ainult siis, kui tolmeldajaid käsitleva läbivaadatud ELi algatuse peamine eesmärk, nimelt tolmeldajate arvukuse vähenemise überpööramine, on tulemuslikult saavutatud; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles rakendama mõlemat strateegiat kiiresti ja täielikult; kordab, et ELi elurikkuse strateegia aastani 2030 eesmärgid tuleb täita täies ulatuses; nõuab tungival, et komisjon ja liikmesriigid võtaksid elurikkuse kaitseks märkimisväärseid lisameetmeid;
11. rõhutab vajadust kõrvaldada lüngad peamistes ELi valdkondlikes poliitikameetmetes, millega võideldakse tolmeldajate arvukuse vähenemise vastu, ning lisada tolmeldajate kaitse meetmed asjakohastesse ELi poliitikavaldkondadesse;
12. rõhutab, et sihtotstarbelised riiklikud ja/või piirkondlikud tolmeldajate kaitse strateegiad on olulised vahendid selleks, et kaasata kõiki asjaomaseid osalisi ja hallata kõiki tolmeldajate arvukuse vähenemise überpööramiseks vajalikke meetmeid; tunnustab pingutusi, mida on teinud liikmesriigid, kes on vastu võtnud spetsiaalsed riiklikud või piirkondlikud tolmeldajate kaitse strateegiad, ning kutsub ülejäänud liikmesriike üles tegema seda võimalikult kiiresti, et tegeleda riiklikke, piirkondlikke ja kohalikke iseärasusi ja tingimusi arvesse võttes ühiselt ja koordineeritult kõigi vähenemise põhjustega;
13. kutsub komisjon üles hindama ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) strateegiakavade vastavust tolmeldajaid käsitleva ELi algatuse eesmärkidele; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles ühiselt parandama neid kavasisid, mis vajalikele meetmetele ei vasta; kutsub lisaks komisjoni ja liikmesriike üles looma ÜPP strateegiakavades eraldi peatüki, et kehtestada konkreetseid looduslike ja inimese peetavate tolmeldajate kaitse meetmeid, võttes arvesse nende tähtsust põllumajandusliku sisendi pakkujatena; rõhutab, et ÜPP 2023.–2027. aasta eelarvest toetatakse kliimaga seotud tavad ja seda tuleks kasutada ELi elurikkuse eesmärkide, sealhulgas tolmeldajate kaitse eesmärkide saavutamiseks;
14. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et praegused ja tulevased juhtimismehhanismid ja -platvormid oleksid täielikult toimivad, et saavutada kokkulepitud tähtaegadeks tolmeldajaid käsitleva algatuse ja laiemalt elurikkuse strateegia eesmärgid; kutsub sellega seoses komisjoni üles rakendama vajalikke seadusandlikke ja muid kui seadusandlikke meetmeid, mille eesmärk on ELi tasandil kokku lepitud eesmärkide ja sihtide saavutamiseks kõrvaldada olemasolevad juhtimis- ja poliitikalüngad ning takistused;

15. rõhutab sellega seoses, et tolmeldajaid käsitlev läbivaadatud ELi algatus ja ELi looduse taastamise kavandatud määrus on tugevalt seotud, et saavutada tolmeldajate arvukuse vähenemise suundumuse tagasipööramine, eelkõige riiklike looduse taastamise meetmete vastavusse viimise kaudu tolmeldajaid käsitleva ELi algatuse asjakohase poliitikaga;
16. rõhutab jätkuvat vajadust kaitsta tolmeldajaid paremini pestitsiididest ja biotsiididest tulenevate ohtude eest ning peab kahetsusväärseks seda, et määruses (EÜ) nr 1107/2009²¹ ja määruses (EL) 528/2012²² sätestatud loamenetluste kaudu tolmeldajate kaitse meetmete võtmisel esineb viivitusi;
17. on seisukohal, et vanade puude, lagupuidu ja nendega seotud mikroelupaikade olemasolu on tolmeldajate arengu ning toiduotsimise ja pesitsusvõime seisukohast väga oluline; tunnustab sellega seoses asjaolu, et tolmeldajaid käsitleva uue kokkuleppe ühe kaitsekava keskmes on konkreetselt metsamaastik; on veendunud, et kaitsekavas tuleks uurida koostoimet looduslähedasema metsandusega;
18. rõhutab, kui oluline on täiendada teaduslikke tõendeid, et hinnata mitte ainult insektsiidide, vaid ka kõigi pestitsiidide suhtelist toksilisust mesilastele ja teistele tolmeldajatele, et kahju vähendamise eesmärke saaks 2027. aastaks paremini kohandada; rõhutab lisaks, kui tähtis on tolmeldajate arvukuse vähenemise peatamiseks muuta õigusakte ja rakendada poliitikat uusimate teaduslike tõendite alusel;
19. nõuab, et hiljemalt 2027. aastaks inimtervise ja elurikkuse kaitse kaalutlustel lõpetataks selliste põllumajandustoodete import, mille tootmisel on kasutatud ELis keelatud pestitsiide, mis võivad põhjustada tolmeldajatele lubamatut kahju;
20. võtab teadmiseks Euroopa Toiduohutusameti läbivaadatud suunised, milles hinnatakse taimekaitsevahendite põhjustatud riske mesilastele, (*Apis mellifera*, *Bombus spp.* ja erakmesilased) ning kutsub komisjoni ja liikmesriike üles neid kiiresti rakendada; võtab teadmiseks ELi põllumajanduse ja kalanduse nõukogu 28.–29. juuni 2021. aasta istungil saavutatud kokkuleppe seada spetsiifiline kaitse-eesmärk, mille kohaselt ei tohi pestitsiididest kokkupuute tagajärjel meemesilaspere väheneda rohkem kui 10 %; võtab teadmiseks alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee 2022. aasta mai otsuse rakendada nii kimalaste kui ka erakmesilaste spetsiifiliste kaitse-eesmärkide puhul määratlemata künnisel põhinevat lähenemisviisi; on seisukohal, et looduslike tolmeldajate spetsiifilised kaitse-eesmärgid peavad olema kooskõlas vajadusega taastada juba niigi ammendunud populatsioonid; võtab teadmiseks komisjoni võetud kohustuse ajakohastada praegust pestitsiididega seotud riskihindamise kava sihtrühma mittekuuluvate lüljalgsete puhul (mille alusel hinnatakse kõiki neid looduslike tolmeldajate liike, keda mesilasi käsitlev juhenddokument ei hõlma), ning rõhutab, et selline ajakohastamine on kiireloomuline prioriteet;
21. tuletab komisjonile ja liikmesriikidele meelde oma laialdaselt toetatud vastuväidet

²¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 309, 24.11.2009, lk 1).

²² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta määrus (EL) nr 528/2012, milles käsitletakse biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ja kasutamist (ELT L 167, 27.6.2012, lk 1).

rakendusaktile, milles käsitletakse taimekaitsevahendite mõju mesilastele²³, ja oma pikaajalist seisukohta, et tolmeldajaid tuleb paremini kaitsta;

22. tunneb muret sellepärast, et üksikute toimeainete hindamine, mida kasutatakse pestitsiididele lubade andmise menetluses, on piiratud; kutsub seetõttu komisjoni ja Euroopa Toiduohutusametit üles võimaldama IPol-ERA projektile tuginedes viivitamata üleminekut putukate, sealhulgas tolmeldajate vastaste pestitsiidide keskkonnariski terviklikumale ja kontekstipõhisemale hindamisele; on veendunud, et selle süsteemse ümberkujundamise puhul tuleks arvesse võtta paljusid tolmeldajaid ja eri kemikaalide kumulatiivset mõju ning et see nõuab kõigi asjaomaste ametite kooskõlastatud pingutusi;
23. võtab teadmiseks Euroopa Kemikaali ameti suuniste kavandi mesilastele biotsiidide kasutamisest tulenevate riskide hindamise kohta; rõhutab vajadust viia suunisdokument kiiresti lõpule, et seda saaks hakata kasutama määruse (EL) nr 528/2012 kohases lubade andmise menetluses ELi või liikmesriigi tasandil ja heakskiitmiseks ELi tasandil;
24. rõhutab, et suurte toidutootjate, hulгимүүjate ja jaemүүjate ning nende tarnijate sisukas kaasamine võib anda märkimisväärset lisaväärtust pestitsiidide kasutamise ja nendega seotud riskide vähendamisel; rõhutab vajadust selle järele, et toiduainete tarneahela suurettevõtjad sõlmiksid oma tootjatega pikaajalised lepingud ja aitaksid oma põllumajandustootjatel integreeritud taimekaitse tavadid õigesti rakendada, sealhulgas pakkudes põllumajandustootjatele ja kasvatajatele vajalikku rahalist ja tehnilist tuge, et nad saaksid kiiresti üle minna agroökoloogilistele ja mahepõllumajanduse tavadele, tagades ühtlasi, neile makstakse nende pingutuste eest õiglast hinda;
25. märgib, et lämmastikuheide põhjustab poollooduslike rohumaade eutrofeerumist, kahjustab tolmeldajate elupaiku ja põhjustab ohustatud liikide väljasuremist; rõhutab vajadust võtta lämmastikuheite vähendamiseks jõulisemaid meetmeid, kuna see kahjustab tolmeldajate jaoks olulisi rohumaasid;
26. peab kahetsusväärseks kooskõlastatud pingutuste puudumist valgusreostuse vähendamiseks, kuna mõned riigid võtavad vastu riikliku poliitika ja teised ei võta meetmeid; julgustab kehtestama näitajaid, mille abil registreerida valgusreostuse ulatust ELis ja liikmesriikides ning sellest teatada, et võimaldada kokkulepitud lähtetasemete alusel saaste vähendamise eesmärkide seadmist ning jälgida edusamme; julgustab praeguse valgusreostuse diagnoosimiseks ELis kasutama Copernicuse teenuseid;
27. rõhutab vajadust integreerida elurikkuse ja ökosüsteemi teenuste säilitamine linnaplaneerimise tavadesse, et kaitsta tolmeldajate populatsioone, aidata kaasa nende mitmekesisusele ning luua uusi ja omavahel hästi ühendatud elupaiku;
28. kutsub liikmesriike üles jälgima tolmeldajate populatsioone linnapiirkondades, koguma andmeid tolmeldajate tervise kohta ja töötama välja tõenditel põhinevad strateegiad nende kaitseks; julgustab jagama linnades parimaid tavadid ja kogemusi, et luua neis

²³ Euroopa Parlamendi 23. oktoobri 2019. aasta resolutsioon komisjoni määruse eelnõu kohta, millega muudetakse määrust (EL) nr 546/2011 taimekaitsevahendite mesilastele avalduva mõju hindamise osas (ELT C 202, 28.5.2021, lk 49).

tolmeldajate kaitsmisega tegelev võrgustik;

29. rõhutab, et haljaskatused, vertikaalsed aiad ja kestlikud linnapõllumajandustavad loovad tolmeldajatele elupaiku, aitavad suurendada linnade vastupanuvõimet ja parandada linnaelanike elukvaliteeti;
30. rõhutab seda silmas pidades tugevat seost tolmeldajaid käsitleva läbivaadatud ELi algatuse, linnudirektiivi²⁴ ja elupaikade direktiivi²⁵ ning ELi looduse taastamise kavandatud määruse vahel looduskaitse säilitamisel ja parandamisel, et pöörata tolmeldajate arvukuse vähenemise suundumus tagasi, eelkõige viies riiklikud looduse taastamise meetmed vastavusse tolmeldajaid käsitleva ELi algatuse asjakohase poliitikaga; nõuab meetmeid kaitsealadest väljaspool elurikkuse kadumisega tegelemiseks; märgib, et looduse ja ökosüsteemide kaitsealadel taastamine ei korva pidevat elurikkuse kadumist ja ökosüsteemide halvenemist teistes piirkondades;
31. on mures elupaikade jätkuva kadumise ja killustumise ning selle kahjuliku mõju pärast paljudele tolmeldavatele putukatele; väljendab sellega seoses heameelt komisjoni võetud kohustuse üle koostada koos liikmesriikidega tolmeldajate ökoloogiliste koridoride võrgu „Buzz Lines“ kava, et ühendada olemasolevad looduslad ökoloogiliste koridoride abil ning võimaldada liikidel toidu, peavarju, pesitsus- ja paljunemispaike otsimisel liikuda; rõhutab vajadust leppida kokku tegevuskava koos tähtaegadega ning kutsub liikmesriike üles seda rakendama;
32. rõhutab, et lineaarset taristut ELis tuleks kavandada, hallata ja kohandada nii, et minimeerida elupaikade killustumise kujul tekkivat kahjulikku mõju, ning see ei tohi kahjustada võrgu „Buzz Lines“ terviklikkust;
33. kutsub liikmesriike üles edendama põllukultuuriliikide mitmekesisust ja säilitama võimalikult suures ulatuses tolmeldajate looduslike elupaiku;

Seire ja näitajad

34. rõhutab põllumajandustootjate olulist rolli tolmeldajate elupaikade säilitamisel ja kestlike põllumajandustavade edendamisel, milles seatakse esikohale nende oluliste liikide heaolu ja aidatakse kaasa elurikkuse säilitamisele; juhib sellega seoses tähelepanu põllumajandustavadele, mida kohalikul tasandil tolmeldajate elupaikade kaitsmiseks juba rakendatakse; rõhutab samal ajal, kui tähtis on sõltumatu nõustajate võrgustik, et edendada tolmeldajasõbralike meetmete levitamist ja tõhusat rakendamist;
35. ergutab õietolmu ja nektari allikaks olevate, tolmeldajaid ligitõmbavate taimede istutamist ning mitmeliigiliste viljapuuadade taastamist;
36. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles töötama välja standarditud ELi tolmeldajate seire süsteem, et parandada tolmeldajate populatsiooni kohta andmete kogumist; rõhutab, et kogutud andmete detailsus peaks võimaldama tuvastada iga-aastaseid populatsioonimuutusi, mis on olulised poliitika- ja kaitsemeetmete jaoks; kutsub

²⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.1.2010, lk 7).

²⁵ Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7).

liikmesriike üles toetama koolitust ja suutlikkuse suurendamist, et kiiresti saada tolmeldajate seireks vajalikud inimressursid;

37. väljendab sellega seoses heameelt ekspertide esialgse ettepaneku üle ELi tolmeldajate seire süsteemi kohta²⁶, mille alusel töötada välja täiustatud võimalusi; kutsub komisjoni üles jätkama seda tehnilist tööd tihedas koostöös liikmesriikidega, et luua ELi tolmeldajate seire süsteemi jaoks kulutõhusad võimalused; on seisukohal, et iga võimalusega peaks kaasnema rakendamise tegevuskava, milles tuuakse esile liikmesriikide tehnilise suutlikkuse puudujäägid ja võimalused nende kiireks kõrvaldamiseks;
38. kutsub komisjoni üles kontrollima, et Natura 2000 alade majandamise strateegilise planeerimise vahendid, sealhulgas prioriteetsed tegevuskavad, sisaldaksid looduslike tolmeldajate kaitse nõudeid, ning hindama liikmesriikide poolt prioriteetsetes tegevusraamistikutes välja pakutud asjakohaseid meetmeid;
39. on veendunud, et iga-aastane kvaliteetne seire, mille jaoks kasutatakse muu hulgas igas liikmesriigis piisavalt suurt arvu alasid, et tuvastada eri tolmeldajarühmade arvukuses ja liigirikuses toimuvaid muutusi, ning mida hinnatakse vähemalt iga kolme aasta järel, on hädavajalik selleks, et toetada ja parandada otsustusprotsesse, muuta avaliku sektori kulutused tulemuslikumaks ning suurendada vastutust ja arusaamist poliitika ja õigusaktide mõjust;
40. tunnustab komisjoni võetud kohustust viia koos liikmesriikide ja Euroopa Keskkonnaametiga 2025. aastaks lõpule peamiste tolmeldajate alade kaardistamine kogu ELis ja peamiste putuktolmeldajate rühmi käsitleva punase raamatu hindamine 2024. aastaks; tunnustab komisjoni pingutusi liigi tegevuskavade väljatöötamisel ja rakendamisel; kutsub liikmesriike üles kiiresti rakendama vajalikke kaitsemeetmeid kõigil asjaomastel valitsemistasanditel ning toetama eksperte ja sidusrühmi; julgustab lisaks liikmesriike parandama kaitsealadel praegusi kaitsepingutusi ning kaaluma liblikate, öölaste ja muude looduslike tolmeldajate, eelkõige punasesse raamatusse kantud liikide jaoks uute kaitsealade loomist;
41. kiidab heaks varasemate ja käimasolevate ELi algatustega seotud tegevuse ja tulemused, mille keskmes on liikide, elupaikade seisundi ja keskkonnas leiduvate saasteainete seire ning teadlikkuse suurendamine; kutsub sellega seoses komisjoni üles looma õigusliku aluse ja püsiva finantsraamistiku järgmistele algatustele: SPRING (tolmeldajate arvukuse taastamise tugevdamine näitajate ja seire abil), INSIGNIA (saasteainete keskkonnaseire meemesilaste abil), EMBAL (Euroopa elurikkuse seire põllumajandusmaastikel), LUCAS (maakasutuse raamuuring), STING (teadus ja tehnoloogia tolmeldavate putukate jaoks) ja eLTER (pikaajalised ökosüsteemiuuringud Euroopas), ning hõlbustada EMBALi ja INSIGNIA ning ELi tolmeldajate seire tulevase kava integreerimist eLTERi raamistikku; rõhutab, et tolmeldajate arvukuse vähenemise põhjuste seiret tuleb teha pidevalt pika aja jooksul;
42. kordab oma üleskutset lisada 2026. aastaks ühisesse põllumajanduspoliitikasse tolmeldajaid käsitlev erinäitaja, millega hinnatakse poliitika mõju nii tolmeldajatele kui

²⁶ Potts, S. *et al.*, „[Proposal for an EU Pollinator Monitoring Scheme](#)“, Teadusuuringute Ühiskeskus, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, Luxembourg, 2020.

ka tolmeldamisele;

Ressursid, teadmiste jagamine ja suutlikkuse suurendamine

43. kutsub komisjoni üles hindama tolmeldajaid käsitleva ELi algatuse eesmärkide saavutamiseks vajalike meetmete rahastamise uusi võimalusi, sealhulgas luues 2027. aasta järgses uues mitmeaastases finantsraamistikus loodusfondi; rõhutab, et algatusega tuleb võtta kasutusele piisavalt rahalisi lisavahendeid ning tagada kohustused ja investeeringud ELi ja liikmesriikide tasandil sellises ulatuses ja kiiresti, et aidata peatada tolmeldajate kadu 2030 aastaks; kutsub komisjoni üles tegema ettepaneku eraldi eelarverea kohta, et toetada kõigis liikmesriikides elurikkuse süstemaatilist seiret, näitajaid ning aruandlust edusammude, suundumuste ja survetegurite kohta;
44. kutsub komisjoni asjaomaseid peadirektoraate ning Euroopa Keskkonnaametit, Euroopa Toiduohutusametit ja Euroopa Kemikaaliametit üles tihendama koostööd kindlakstehtud andme- ja poliitikalünkade täitmiseks; on veendunud, et komisjon, ELi ametid ja liikmesriigid peavad parandama uute elurikkust käsitlevate andmete kogumist, jagamist, haldamist ja loomist, et parandada poliitikakujundamist ja tagada poliitika sidusus kõigil tasanditel;
45. kutsub komisjoni üles looma asjakohaseid juhtimis- ja järelevalvemehhanisme, sealhulgas määrama selged kohustused komisjoni talitustele, kes vastutavad looduslike tolmeldajatega seotud poliitikavaldkondade eest;
46. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles toetama teadusuuringuid, et paremini mõista endokriinseid häireid põhjustavate omadustega ainete mõju tolmeldajatele, ning rakendada poliitikat, mis põhineb uusimatel teaduslikel tõenditel selle mõju kohta;
47. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles toetama teadusuuringuid, et paremini mõista meemesilaste kolooniate ja kohalike/looduslike tolmeldajate vastastikust mõju, sealhulgas konkurentsi;
48. rõhutab tolmeldajate kaitsmise tähtsust mitte ainult ELis, vaid kogu maailmas, ning kutsub komisjoni üles edendama asjakohaseid meetmeid;
49. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles osalema aktiivselt mesilasteemalises diplomaatias välispoliitika vahendina, et edendada tolmeldajate lisamist rahvusvahelisse poliitikasse eesmärgiga toetada sellist tegevust, millega aidatakse kaasa arenguriikide ja haavatavate rühmade keskkonnaalasele ja sotsiaalsele vastupanuvõimele;
50. tunnistab, kui olulised on kodanikest teadlased, sealhulgas põllumajandustootjad, ja taksonoomid, keda tuleb veelgi toetada, et nad saaksid tugevdada oma teadmisi ning luua häid tavasid ja jagada neid liikmesriikide vahel; võtab samal ajal teadmiseks komisjoni tellitud ja 2022. aasta detsembris avaldatud uuringu²⁷ tulemused, mis näitavad, et eksperditeadmised kipuvad olema eriti kehvad kõige suurema elurikkusega riikides, ning märgib, et taksonoomid on valdavalt mehed ja eakad; tuletab meelde, et kodanike teadusprogrammide tõhusa rakendamise üks takistusi on see, et puuduvad

²⁷ Euroopa Komisjon, keskkonna peadirektoraat, „European Red List of insect taxonomists“, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2022.

andmete töötlemise alased taksonoomilised eksperditeadmised ja taksonoomilised vahendid, ning kutsub komisjoni ja liikmesriike üles nende puudustega tegelema; tunnustab tolmeldajate teema tutvustajate edukat tööd teadlikkuse suurendamisel ning kodanike ja ettevõtjate motiveerimisel;

51. nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid pakuksid ekspertidele, kodanikuühiskonna esindajatele ja üksikisikutele väikseid toetusi, et toetada tolmeldajaid käsitlevaid kohalikke ja piirkondlikke meetmeid ning võimaldada looduslike tolmeldajate teemalise ELi platvormi loomist, et koordineerida nende inimeste pingutusi ja hõlbustada teadmiste jagamist pikas plaanis;
 52. rõhutab kohalike võrgustike ja teadmiste jagamise platvormide loomise potentsiaali, et põllumajandustootjad saaksid vahetada parimaid tavasid ja aidata kaasa hindamatu väärtusega tolmeldajaliikide kaitsele, tagades meie põllumajandussüsteemide vastupanuvõime ja toiduga kindlustatuse;
 53. kutsub komisjoni üles lisama Orbiti ja Taxo-Fly projektide raames loodud taksonoomiaplatvormi kõik tolmeldavate putukate põhirühmad ning tagama ja parandama selle funktsionaalsust, töötades taksonoomide ja kodanikest teadlaste jaoks välja vahendid;
 54. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama koordineerimise ja juurdepääsu kõigile vajalikele vahenditele, et säilitada ja täiustada Euroopa liblikaseiresüsteeme kogu ELis, sealhulgas suurendades liblikate seireks transekte, jälgides haruldasi ja ohustatud liike, kasutades andmete reaajas edastamise tehnoloogiat ning andes neile süsteemidele määratud koordinaatoritele pikaajalist rahalist abi; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles looma tulevase ELi tolmeldajate süsteemi jaoks avaliku ELi andmebaasi ja seda haldama;
 55. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles toetama mesinike ja põllumajandusüliõpilaste haridusprogramme, et suurendada suutlikkust elurikkuse ja tolmeldamise kui ökosüsteemi teenuse haldamisel ja edendamisel; rõhutab, et vaja on stiimulite süsteeme, et toetada tolmeldajate populatsioonidele kasutoovaid meetmeid ning pakkuda rahalist toetust põllumajandustootjatele ja teistele maakasutajatele;
 56. rõhutab, kui oluline on ELi institutsioonide ja kõigi valitsustasandite asjaomaste ametiasutuste esindajate, ekspertide, mesinike ja kodanike avatud, konstruktiivne ja tähendusrikas dialoog, kuna see võib sillutada teed uutele partnerlustele, meetmetele ja kohustustele ning suuremale kaasamisele, näiteks 2021. aasta ELi tolmeldajate nädalal, mis on pühendatud uuele tolmeldajaid käsitlevale kokkuleppele; on veendunud, et selle algatuse eduka rakendamise eeltingimus on teadmiste jagamine, teadlikkuse ja suutlikkuse suurendamine ning kõigi asjaomaste sidusrühmade, kodanikest teadlaste ja noorte kaasamine tolmeldajate kaitse valdkonnas;
- ○ ○
57. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.